

Jaardocument 2017
Stichting IrisZorg

Vastgesteld door Raad van Bestuur d.d. 30 mei 2018
Goedgekeurd door Raad van Toezicht d.d. 30 mei 2018

Inhoudsopgave

Pagina

Bestuursverslag

Voorwoord	3
1. Profiel IrisZorg	6
1.1. Koers 2017-2020	
1.2. Organogram	
1.3. Werkgebied	
2. Bestuursverslag	10
2.1. Raad van Bestuur	10
2.2. Raad van Toezicht	11
3. IrisZorg in 2017	
3.1 Kengetallen	13
3.2 Clienttevredenheid	14
3.3 Onderzoek	15
3.4 Medewerkersgegevens	16
3.5 Financieel resultaat	16
3.6 Vastgoed	17
4. Identificatiegegevens	19

Jaarrekening

Zie separate inhoudsopgave jaarrekening

Voorwoord

2017 stond in het teken van veel veranderingen voor IrisZorg.

We hebben de focus gelegd op het aanbieden van integrale zorg voor cliënten met een verslaving en vragen op het terrein van wonen, geld en werken, in de regio's waarin IrisZorg actief is. We hebben de herstelgedachte omarmd en hebben grote stappen gemaakt in meer herstel gericht werken en denken door ervaringskennis als bron van herstel aan te boren. In september is een opleiding ervaringsdeskundigheid gestart, waarin medewerkers en ex-cliënten samen opgeleid worden tot ervaringsdeskundige op HBO niveau. We hebben een lid raad van toezicht benoemd met ervaringskennis. In Nijmegen wordt de dagopvang omgevormd tot een ontmoetingsplaats door en voor cliënten met een ervaringsdeskundige als coördinator. Bovendien hebben we kwartiermakers benoemd om de inzet van herstelondersteuners-vrijwilligers met ervaringskennis- te verbreden. Het thema leeft binnen IrisZorg.

Gericht op herstel en weer wonen in de wijk is ook het concept van onze trainingshuizen. Cliënten die beschermd wonen doorlopen een traject van gebruik tot abtinent met als doel weer zelfstandig in de wijk te gaan wonen. We vormen onze beschermd wonen plekken hiernaar om de komende jaren. Een deel van de cliënten blijft beschermd wonen nodig hebben, zeker ouderen. Dit lijkt op WLZ zorg en daarom is de samenwerking met gemeenten, zorgkantoren, ouderenzorg en collega aanbieders beschermd wonen gezocht.

We doen lokaal wat nodig is om onze cliënten verder te helpen en om lokale problematiek op te pakken. Samenwerking met ketenpartners is belangrijk voor ons en lokaal ontstaan vernieuwende initiatieven. In Nijmegen is samenwerking met Entrea (jeugdzorg) met het idee een gezamenlijk aanbod voor gezinnen met verslaafde ouders in crisis te bieden. In Rivierenland wordt samengewerkt in een FACT team met Humanitas om LVB cliënten beter te helpen. In Wolfheze wordt samen met Pro persona gewerkt aan goede zorg voor de moeilijkste, soms gedwongen opgenomen, cliënten die behandeling nodig hebben in onze Dubbel Diagnosekliniek. Met reclassering wordt samengewerkt om de forensische zorg binnen IrisZorg te optimaliseren, gericht op herstel, op verslaving en burgerschap. In Apeldoorn participeren medewerkers van IrisZorg in wijkteams.

Om deze vernieuwing in de zorg mogelijk te maken moet IrisZorg vitaal zijn. Daar is hard aan gewerkt in 2017. De aansturing is versimpeld en nieuw regiomanagement en een nieuwe raad van bestuur is aangesteld. De financiële bedrijfsvoering is op een hoger niveau gebracht, expertise is aangetrokken om op alle fronten in control te zijn. Een nieuwe geneesheer directeur is benoemd met een staat van dienst op het gebied van kwaliteit en veiligheid. Tegelijkertijd zijn we flink gekrompen in de ondersteuning; dit is bereikt door het aanbieden van een vrijwillige vertrekregeling en het outsourcen van onderdelen. De steun van de vakbonden en de OR hierin wordt gewaardeerd.

Tijdens deze maatregelen en personele wisselingen stond het resultaat onder druk. De maatregelen sorteren vanaf de tweede helft van 2017 tot een duidelijk positief effect. Over heel 2017 wordt een 0,3m negatief resultaat behaald, een sterke prestatie gezien de significante transformatie in de eerste helft van 2017 en een zeer goede basis voor 2018. Op basis van de positieve ontwikkelingen in 2017 en 1^e kwartaal van 2018 is IrisZorg in staat geweest om de financiering op orde te krijgen en afspraken te herstellen. Tevens kunnen we een nieuwe financiering aantrekken ter financieringen van een deel van onze investeringen in 2018.

Al deze veranderingen hebben veel betekenis voor al onze medewerkers. Er gebeurt veel, soms lopen dingen even niet zo goed, eigenaarschap en daadkracht wordt gevraagd en er wordt een beroep gedaan op vakmanschap. Voor sommige medewerkers is dit (te) moeilijk. Andere medewerkers bloeien op. Wij zien op locaties de enorme betrokkenheid van onze mensen bij de cliënten, maar soms ook de worsteling met de cultuuromslog. Ook is het belastend dat regiebehandelaren zo moeilijk te vinden zijn.

Voor 2018 staat aandacht voor en waardering van de medewerkers centraal. Het verzuim moet omlaag, teams moeten lekker lopen, mensen moeten het aantrekkelijk vinden bij ons te (blijven) werken. Dat vinden wij als raad van bestuur belangrijk. We gaan verder met het uitwerken van onze koers en verbeteren van de

kwaliteit van onze zorg en organisatie. We zijn hierin transparant en nodigen collega-instellingen en de nieuwe wethouders van harte uit op onze locaties!

Marjan Verschuure en Gio de Greef
raad van bestuur

Artikel ervaringsdeskundigen in opleiding, De Gelderlander 9 november 2017

Je eigen ellende helpt de anderen

Irma Tjisse-Claasse en Richard Kok. „Moeilijke periodes horen nu eenmaal bij het leven.“
Foto: Erik van 't Hullenaar

Jarenlang was het voor een hulpverlener not done om je cliënt te vertellen dat je zelf ook ooit de weg kwijt was. Dat taboe is er vanaf. Bij IrisZorg leren zorgprofessionals en ex-clieñten zelfs samen hoe ze hun eigen levenservaring deskundig inzetten.
Artikel: WILMA DE CORT

Richard Kok is hoofdbegeleider bij IrisZorg, een instelling voor verslavingszorg en maatschappelijke opvang. Hij was zelf verslaafd aan cocaïne. „Ik nodigde een keer een cliënt uit om ergens een kop koffie te gaan drinken, op zo'n plek als de HEMA. We liepen vast met hem en ik vroeg me af hoe we hem konden beïnvloeden. Hij merkte op dat hij niks had met jonkies die net van de opleiding komen en zei: 'Jij hebt vast nooit gebruikt'. Ik antwoordde meteen: 'Dat zie je verkeerd, fors gebruikt zelfs'. Ik kreeg het idee dat ik door die reactie meer toegang tot hem had. Hij keek naar mij als naar een perspectief: het kan dus goed komen, een mens kan veranderen. Hij werd nieuwsgierig naar mijn verhaal.

„In een notendop is mijn verhaal: vader was alcoholist en moeder stierf jong aan kanker, na een lang ziekbed. Ik was toen 18 jaar. Een paar jaar later dronk mijn vader zich dood. Ik zocht troost in cannabis en vooral in coke. Het schoof op van af en toe gebruiken naar de week rondsnuiven, zodat ik iedere dag wel een halve of hele gram nodig had. Het vlakke mijn emoties af. Ik meldde me ziek op mijn werk, weer beter, weer ziek. Op een zeker moment besepte ik: dit kan zo niet doorgaan. Ik manoeuvreerde mezelf in een hoek van leugens.“

Dagboek

„Ik ging naar een behandelcentrum in Zevenaar. Daar vroegen ze me om in een dagboek bij te houden wanneer ik zin kreeg in coke. Toen ik buiten stond, dacht ik: dat ga ik echt niet doen. Ik ben geen mens voor een dagboek. Toen ben ik op eigen kracht doorgegaan. Ik sprak er open over met vrienden en andere dierbaren en leverde bij hen mijn bankpasjes in. Ik wist: als ik dat doe, wordt het onmogelijk naar de dealer te gaan, want stelen doe ik niet.

„Ik had tot dan alle scholen verkloot en begon een opleiding voor sociaalpedagogisch werker. Dat werkte therapeutisch voor mij. Een van de eerste opdrachten was: zet je levensverhaal op papier. Het hielp me de boel op een rij te krijgen. Het lukte van de coke af te komen. Het wil niet zeggen dat als ik het kan, iedereen het kan. Ieder mens, iedere situatie is anders.

„Toen ik in 2007 bij IrisZorg ging solliciteren, heb ik meteen de tatoeages op mijn onderarm aan de orde gesteld, de symbolen van mijn verleden. Ik vroeg: 'Moet ik

nou overhemden met lange mouwen kopen?' Maar ze zeiden dat ze juist mensen zochten met levenservaring. Het is iets anders om daar ook open over te zijn. Collega's waarschuwden me om niet te veel te vertellen. Maar ik heb die ervaring nu eenmaal. Moeilijke periodes zijn gewoon, ze horen bij een mensenleven. Er lopen veel meer hulpverleners met een bepaalde levenservaring rond dan er nu op deze opleiding zitten. Ik daag ze uit erover te spreken.

„Als iemand mij ernaar vraagt, geef ik eerlijk antwoord en ga ik niet liegen. Ik heb geen geheimen meer. Dit is wie ik ben. Dit heb ik meegemaakt. Maar je moet wel aftasten: hoe zet ik mijn levenservaring adequaat en deskundig in? Wanneer wel en wanneer niet? Dat hoop ik scherp te krijgen.

„Afstand-nabijheid, daar gaat het volgens mij om. Hoe ver ga je? Een cliënt wil vertrouwen en dat geef je ook door iets over jezelf te vertellen. Daarmee worden we nog geen vrienden. Ik blijf de begeleider, maar de ander mag best iets over mij weten. Dat hoeft niet in detail, het gaat om menselijk contact.

„Door mijn eigen ervaring pik ik de jongens met rode ogen er meteen uit. Ik herken de signalen, de gedragingen. Toen ik nog op internaten werkte, zei ik tegen zo'n jongen: 'Jij spuugt op die stoeptegels en ik op de tegel ernaast.' En zo begon ik een gesprek. Want als je cannabis gebruikt, heb je vaak een droge mond en is je spuw een spierwit kwakje. Als je niet gebruikt, is het wateriger. Zo kwam de dialoog op gang. Zonder waardeoordeel dat die ander gebruikt. Ik wil altijd weten hoe dat zo was gekomen.

„Het is verrassend en uitdagend om nu samen met ex-clieënten de opleiding te volgen. Je krijgt een heel andere dynamiek als je zo naast elkaar gaat staan.”

Opleiding

Bijna 45 procent van de zorgverleners heeft zelf te maken gehad met ontwrichting, zoals verslaving, een psychiatrische aandoening of een trauma. Dit zegt Alie Weerman, onderzoeker op Hogeschool Windesheim en gepromoveerd op 'ervaringsdeskundigheid'. Ruim twintig zorgprofessionals en (ex-)clieënten volgen bij IrisZorg een voor Nederland unieke opleiding om anderen met hun eigen levenservaring deskundig te kunnen helpen.

Wat voor missers kan een hulpverlener maken?

Weerman: „Te dicht bij een cliënt komen. Of alles van jezelf op de cliënt projecteren en die te weinig ruimte geven. Je kunt ook zelf ontregeld raken omdat je wordt herinnerd aan een kwetsbare periode.”

Ben je sneller uit de sores als je wordt geholpen door iemand die zelf ook veel heeft meegemaakt?

„Soms krijg je met een bepaalde ervaring makkelijker toegang tot iemand die alle vertrouwen in hulp had verloren. Cliënten voelen zich vaak beter begrepen en kunnen in de hulpverlener een rolmodel zien. Toch kan het juist ook ondraaglijk zijn dat die professional, die zelf ooit op straat zwierf en in de prostitutie zat, er helemaal bovenop is gekomen en jij niet.”

'Herkenning bij anderen geeft rust'

Irma Tjisse-Claase is ex-clieënt van IrisZorg. Ze was verslaafd aan heroïne en cocaïne. „Toen ik in de kliniek zat om af te kicken, was er een groepswerker die dat zelf had meegemaakt. Ik zag er bij het afbouwen van de methadon enorm tegen op om definitief te stoppen na dat laatste halve pilletje. Ik zei: 'Dat gaat niet. Het is veel te snel.' Hij zei: 'Dat denk je, maar het gaat helemaal niet om dat halve of een heel pilletje. Het is gewoon het moeten stoppen.' Als een ander het zegt, denk je: die snapt totaal niet hoe ik me voel. Maar bij hem wist ik: die heeft het niet uit een boekje. Daardoor werd ik rustiger van zijn opmerking.

„Ik ben op latere leeftijd, mijn 33ste, in aanraking gekomen met drugs. Ik heb veertien jaar harddrugs gebruikt. Ik had hbo verpleegkunde gestudeerd en werkte als verpleegkundige op het universitair longcentrum in Nijmegen. Het ging niet van de ene op de andere dag fout. Daarvoor had ik jarenlang een eetstoornis en het ene ging geleidelijk over in het andere. Eigenlijk wilde ik juist iemand van de drugs af helpen. Maar toen probeerde ik het zelf en ging het van kwaad tot erger. Ik was door mijn eetstoornis al in de ziektewet gekomen, maar vervolgens raakte ik alles kwijt. Ik heb drie jaar geen eigen woning gehad. Ik ging van hotel naar hotel en logeerde bij deze en gene. Ik had letterlijk niet meer dan een tas kleren met een tandenborstel erin.”

Bestolen

„Ik heb nooit familie of vrienden bestolen, ik nam bewust afstand en stal in grote winkels. Ik was geen prototype junk. Ik verzorgde mezelf goed, maar ik sloot me wel af.

„Op een gegeven moment was ik geopereerd en zat ik in het gips. Ik had altijd de angst ziek te worden en de uitzichtloosheid was op dat moment zo groot, dat het me niks meer kon schelen om opgepakt te worden toen ik een winkel binnenliep.

„Op het politiebureau trof ik een aardige agent die me kende. Hij wist dat ik verpleegkundige was geweest. 'Meisje, stop er toch mee', zei hij. Ik kwam bij IrisZorg terecht, nu 4,5 jaar geleden. Na mijn opname ging ik naar IrisCovery, waar je lotgenoten ontmoet.”

„Als mensen hetzelfde hebben meegemaakt als jij, is er veel herkenning. Ik moest na het afkicken weer terugkomen in de samenleving. Vriendinnen hadden intussen grote kinderen. Hé, waar was ik al die tijd? Mijn leven had veertien jaar stilgestaan. Alles leek nieuw: een keer naar een feestje gaan, op een terras zitten, met de bus en trein mee.

„Nu ondersteun ik zelf anderen bij IrisCovery. Met de opleiding wil ik dat professionaliseren. Zo hoop ik betaald werk te vinden in de verslavingszorg als verpleegkundige met ervaringsdeskundigheid. Ik heb altijd aan de andere kant van het bed gestaan. Ik ben blij dat we op de opleiding in één groep zitten met de zorgprofessionals, dat het niet zo is van: jij bent ex-clieënt, ik prof. We zijn allemaal mensen. Wie van onze leeftijd heeft er niks meegemaakt? Ik schaam me er niet meer voor. Voor de profs is het denk ik wel moeilijker om ermee naar buiten te komen.”

1. Profiel IrisZorg

1.1 Samenvatting strategische koers 2017- 2020

IrisZorg 2017 - 2020

De nieuwe koers samengevat

IrisZorg heeft de koers voor de komende jaren bepaald. We gaan doen waar we goed in zijn en hierin gaan we onszelf vernieuwen. Ons doel is goede en betaalbare zorg die bijdraagt aan duurzaam herstel van onze cliënten.

Om dit te bereiken heeft IrisZorg keuzes gemaakt, ten aanzien van:

- ▶ de kerndoelgroep
- ▶ de zorg
- ▶ het werkgebied

KERNDOELGROEP

IrisZorg heeft haar kerndoelgroep aangescherpt. We zijn er voor (jong) volwassenen met een verslaving en complexe problemen op gebied van wonen en leven.

We gaan ervan uit dat herstellen een persoonlijk en uniek proces is. Met integrale zorg – behandeling, begeleiding en werk & activiteiten – ondersteunen we mensen om weer grip op hun leven te krijgen.

DE ZORG

Trainingshuizen

Bij IrisZorg is het verblijf in een trainingshuis altijd een onderdeel van het ambulante hersteltraject van de cliënt. Tijdens het verblijf in het trainingshuis werken cliënten aan doelen die aansluiten bij hun herstelfase. Ze leren om te gaan met hun verslaving en het zelfstandig voeren van een huishouden.

- * Trainingshuis – gebruik
- * Trainingshuis – gecontroleerd gebruik
- * Trainingshuis – geen gebruik

Daarnaast komt er een trainingshuis voor forensische zorg.

Opvang en Wonen

Naast de trainingshuizen blijft IrisZorg laagdrempelige opvang bieden voor mensen zonder onderdak. Ook mensen die structureel woonbegeleiding nodig hebben, kunnen op ons blijven rekenen.

Werk & Activiteiten

Het ondernemen van activiteiten draagt bij aan herstel. Mensen krijgen een dagritme, ervaren voldoening en het gevoel mee te doen. Werk & Activiteiten wordt daarom een vast onderdeel van elk zorgtraject.

Kliniek

IrisZorg gaat de ambulante behandeling intensiveren en het aantal klinische bedden verder afbouwen. We gaan toe naar één kliniek in 2020, centraal gelegen in ons werkgebied.

Terugvalpreventie

IrisZorg gaat meer ervaringsdeskundigen en vrijwilligers inzetten om cliënten te ondersteunen bij het vasthouden van resultaten. En cliënten die klaar zijn met hun behandeling kunnen straks deelnemen aan groeps gesprekken om terugval te voorkomen.

Faciliteren van medewerkers

Onze medewerkers weten wat nodig is om goede zorg te verlenen. We gaan hen beter faciliteren in hun werk. Er komen korte lijnen tussen werkvloer en management in een platte organisatie. De directielaag gaat verdwijnen. De ondersteuning wordt in omvang kleiner en flexibel. We besteden uit wat anderen beter kunnen.

HET WERKGEBIED

Om de kwaliteit van zorg te verbeteren focussen we ons op de drie kernregio's:

- ▶ Arnhem/Achterhoek/Valleiregio/inclusief klinieken
- ▶ Nijmegen/Rivierenland
- ▶ Apeldoorn

De regio's Deventer en Flevoland/Noordwest-Veluwe willen we een stuk zelfstandiger maken. In lijn met de koers zal ook in deze regio's integrale zorg geleverd worden. Dit kunnen we prima in samenwerking met andere organisaties realiseren.

HOE HET VERDER GAAT

We trekken drie jaar uit (2017 – 2020) voor de realisatie van de nieuwe koers. Wij zoeken daarbij voortdurend de dialoog met onze medewerkers, cliënten, financiers en ketenpartners. We doen dit vanuit onze kernwaarden. We zijn betrokken, daadkrachtig en we verbeteren ons voortdurend!

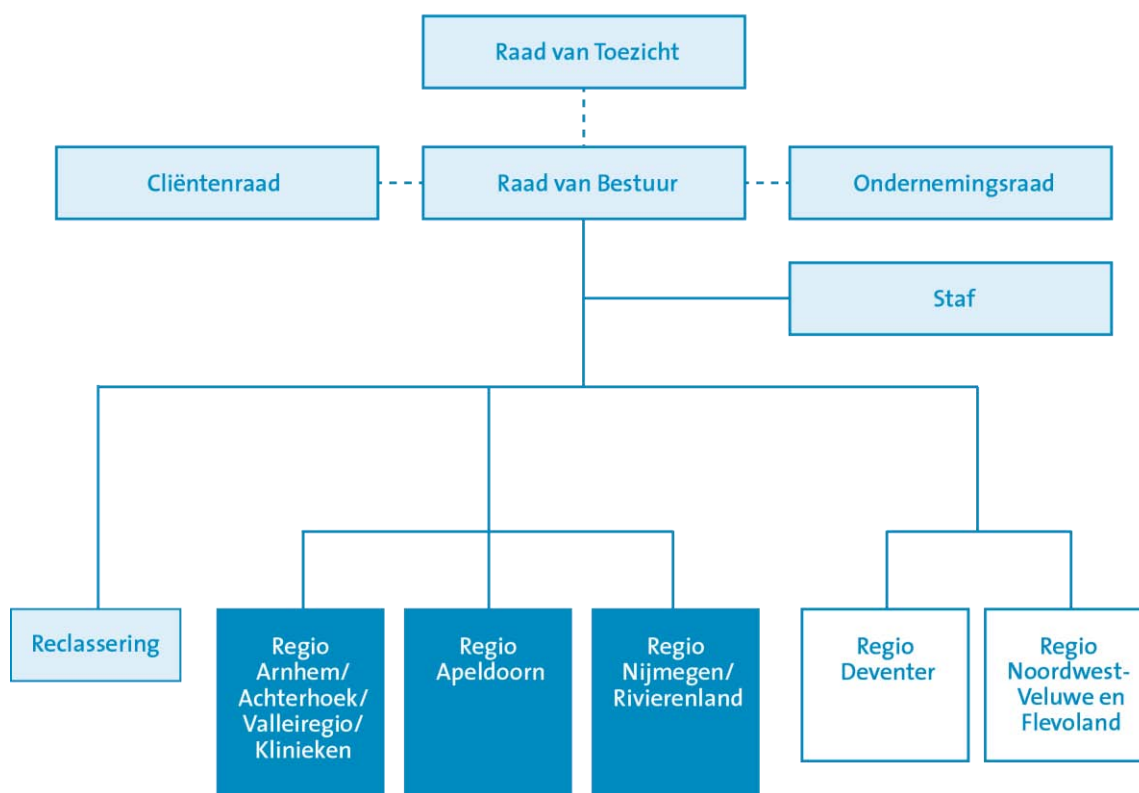
Heeft u vragen of wilt u met IrisZorg in gesprek? U kunt op de volgende manieren met ons in contact komen:

☎ 088 – 606 2606

✉ raadvanbestuur@iriszorg.nl

Oktober 2017

Organogram IrisZorg

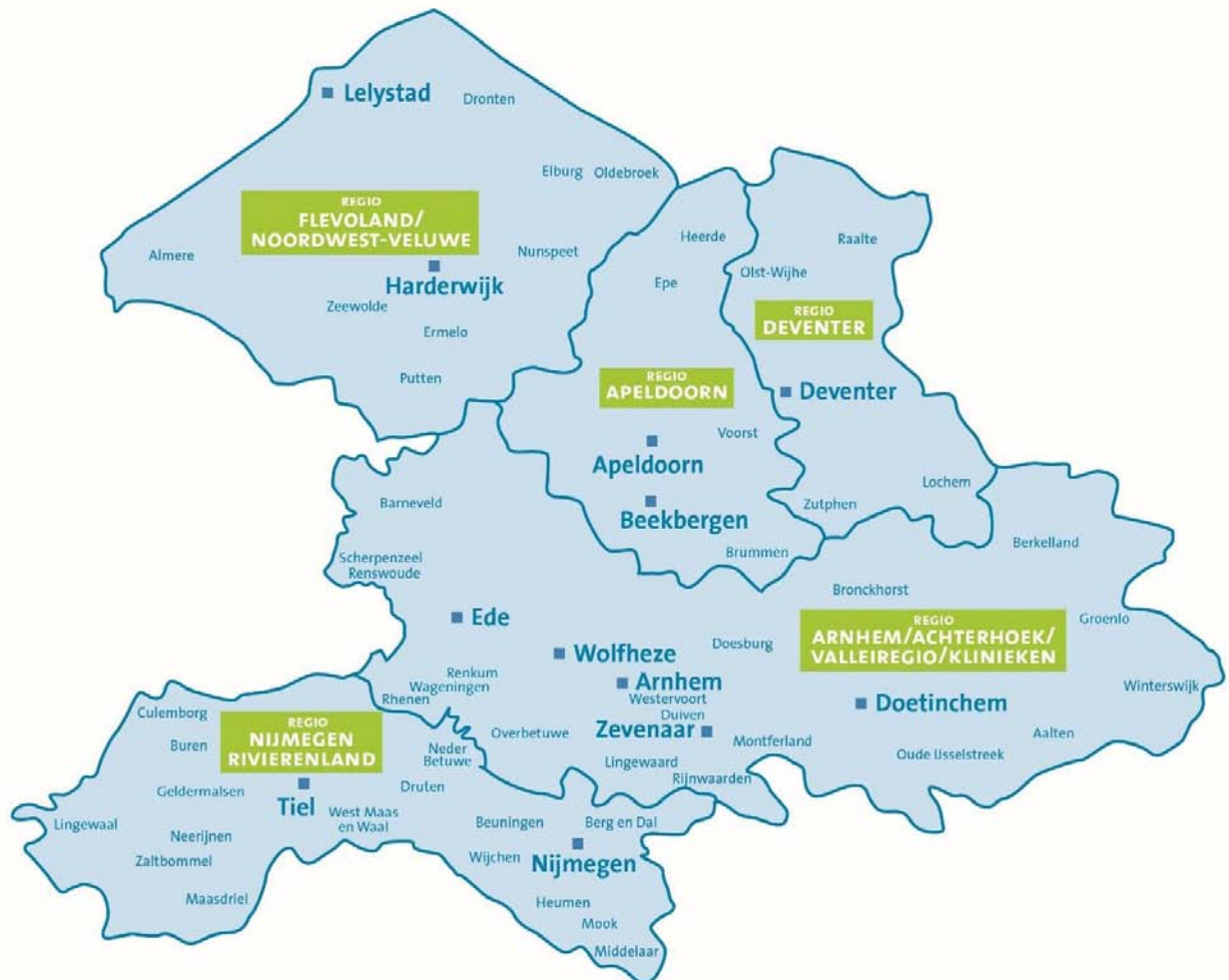

IrisZorg heeft 60 locaties in 19 gemeenten in Gelderland, een deel van Overijssel en Flevoland. We bieden een integraal aanbod in iedere regio, vaak in samenwerking met anderen. De cliënt van IrisZorg kan regionaal zorg krijgen op diverse gebieden: behandeling, begeleiding, wonen, financiën en werk en activiteiten.

Het werkgebied is weergegeven in onderstaand figuur.

Werkgebied IrisZorg

2. Bestuursverslag

2.1 Stichting IrisZorg

Stichting IrisZorg bestaat sinds 31 december 2006. De stichting kent een tweehoofdige, collegiale Raad van Bestuur plus een raad van toezicht. Raad van Bestuur en raad van toezicht volgen de zorgbrede Governancecode en houden zich aan de WNT.

De Raad van Bestuur van IrisZorg draagt bestuurlijke verantwoordelijkheid voor Stichting Welzijn Arnhem. De jaarrekening van deze stichting is geconsolideerd in de jaarrekening van IrisZorg.

IrisZorg participeert daarnaast Verslavingskunde Nederland. Stichting OmniZorg en Nijmegen Institute for Scientist-Practitioners in Addiction (NISPA).

2.2 Raad van Bestuur

In 2017 heeft een bestuurswissel plaatsgevonden. In juni is Gio de Greef benoemd als lid Raad van Bestuur. In oktober is Marjan Verschuure benoemd als voorzitter Raad van Bestuur. In september heeft IrisZorg afscheid genomen van S. de Jager als interim voorzitter Raad van Bestuur. De inkomens van de leden van de Raad van Bestuur vallen binnen de normen van de Wet Normering Topinkomens (WNT) en staan vermeld in de jaarrekening.

Overzicht raad van bestuur 31 december 2017

Naam	Bestuursfunctie	Nevenfuncties
Mw. M. Verschuure	Voorzitter Vanaf 1 oktober 2017	- Voorzitter Kerkenraad Fonteinkerk Rotterdam - Voorzitter RvT Nij Barrhüs en Nij Geertgen - Voorzitter Bestuur van Stichting Binnenstadspastoraat
Dhr. G. de Greef	Lid Vanaf 1 juni 2017	- Voorzitter stichting Het Gewande - Voorzitter De Greef Groep BV
Mw. A.S de Jager	Voorzitter a.i. Tot en met 30.september 2017	-Voorzitter Custom management BV -Voorzitter RvT SHDH -Voorzitter Metro Facti Piano

In december 2016 is de koers 2017-2020 vastgesteld. Realisatie van de koers zal in drie jaar geschieden. Randvoorwaardelijk aan realisatie van de nieuwe koers is een optimale bedrijfsvoering.

2.3 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht volgt de richtlijn voor de honorering van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders (NVTZ). Ter voorbereiding op de WNT2 heeft de raad vastgesteld wie de topfunctionarissen binnen IrisZorg zijn – RvB leden en RvT leden – en dat IrisZorg in klasse IV van de WNT2 valt. Deze indeling is gecontroleerd door de accountant. De leden van de Raad van Toezicht vallen binnen de normen van de WNT2. De Raad van Toezicht van IrisZorg bestond uit zeven leden. Vanaf 1 januari 2018 is de Raad van Toezicht teruggegaan naar vijf leden.

De Raad van Toezicht heeft in 2017 negen keer vergaderd, in de zomerperiode is een extra vergadering gepland omdat de ontwikkelingen binnen IrisZorg extra aandacht vroegen. De leden van de raad van toezicht hebben werkbezoeken afgelegd in verschillende onderdelen van IrisZorg. Eén lid van de raad van toezicht neemt deel aan de commissie Kwaliteit & Veiligheid van de organisatie.

De Raad van Toezicht besloot zichzelf te vernieuwen, passend bij de nieuwe koers, waarvoor ook weer andere competenties nodig zijn. Om de continuïteit te borgen gebeurt dit fasegewijs. Vier leden hebben plaats gemaakt voor twee nieuwe leden met aanvullende expertise. Gekozen is voor benoeming per 1 januari 2018 van Marcel van Natterm, als lid raad van toezicht met ervaringskennis, op bindende voordracht van de cliëntenraad. Plus de benoeming van Rudolf Bosveld, met ruime kennis van bedrijfsvoering in de gezondheidszorg. Hij is tevens lid van de auditcommissie geworden. Gekozen is voor een kleinere raad van toezicht omwille van grotere betrokkenheid, flexibiliteit en boardroom dynamics. De raad van toezicht kan zo de verschillende rollen als raad van toezicht voor de organisatie en de Raad van Bestuur evenwichtig vervullen.

De auditcommissie van de Raad van Toezicht is in 2017 actief geweest in de monitoring van de verbetering van de bedrijfsvoering en trad op als sparringpartner voor de RvB en de financieel manager. De financiële situatie vroeg veel aandacht in 2017 en is voorwaardelijk voor het uit kunnen voeren van de uitgezette koers. De inhoudelijke koers gaf inspiratie, maar voor realisatie is een gezonde organisatie nodig en steun van de bank en de financiers.

In 2017 heeft de Raad van Toezicht de jaarlijkse zelfevaluatie uitgevoerd en de eigen toekomst en de opgave in het kader van de Governancecode besproken. In 2018 krijgt dit, met de nieuw samengestelde raad, vervolg.

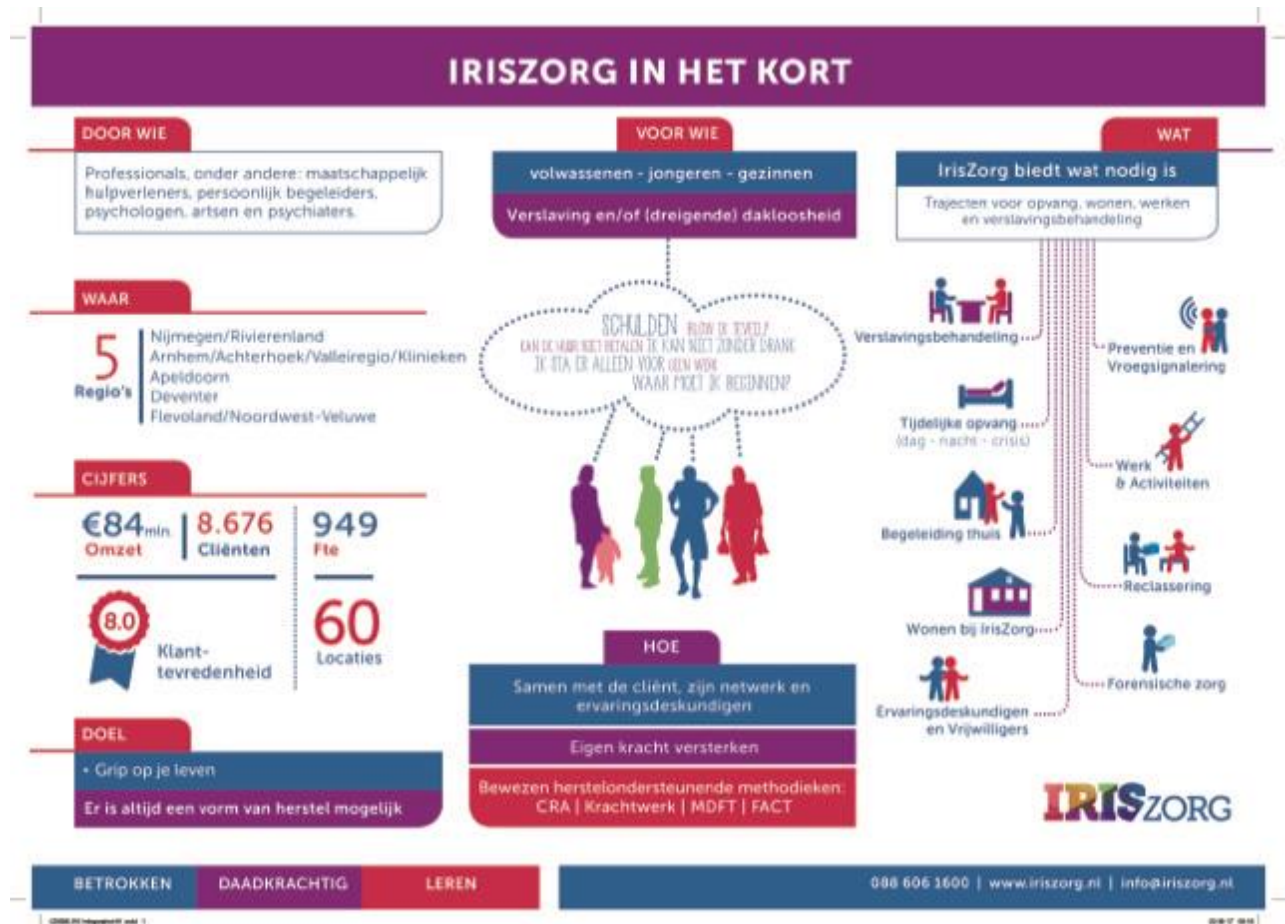
Samenstelling Raad van Toezicht

Naam	Aandachtsgebied	Functie en nevenfuncties
Mw. M. Teunissen Datum eerste benoeming 13-02-2013 Benoemd voor tweede termijn t/m 13-02-2021	Voorzitter	Functie: (interim bestuurder) directievoering/veranderingstrajecten van kunst- en culturele organisaties (zelfstandig ondernemer) Nevenfuncties: - Voorzitter Bestuur Pensioenfonds Openbare Bibliotheken, Heerlen - Lid en vice voorzitter RvT Rijnbrink (cultuur) - Bestuursvoorzitter De Nationale APF - Deskundige geschillencommissie auteursrecht - Lid en vice voorzitter RvT Maastricht Clinics, Maastricht
Dhr. P. Koburg Datum eerste benoeming: 19-05-2010 Tot 31 december 2017	Vice voorzitter, Lid auditcommissie	Functie: Directeur Informatica en Communicatie Academie, Hogeschool Arnhem Nijmegen Nevenfuncties: -Lid RvC Stichting Waardwonen -Lid RvT Stichting Coehoorn -Lid bestuur St. Innovatiefabriek Arnhem
Dhr. R. de Veen Datum eerste benoeming: 19-05-2010 Tot 31 december 2017		Functie: Psychiater bij Mediant GGZ Twente, mobiel Consultatie Team
Dhr. J. de Ruiter Datum eerste benoeming: 28-03-2011 Tot 31 december 2017		Functie: - Nevenfuncties: - lid commissie certificering Goede Doelen (CBF) - CODA Apeldoorn
Dhr. E. Wiebes Datum eerste benoeming: 28-03-2012 Herbenoemd voor tweede termijn t/m 28-03-2020	Lid auditcommissie	Functie: Senior Financial Executive/adviseur corporate finance, governance en risk management

		<p>Nevenfuncties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lid RvT Combinatie Jeugdzorg ZO Brabant - Lid RvT Jeugdbescherming West - docent / trainer Finance en Governance bij: - Nyenrode Business Universiteit - NIVE Opleidingen - NCOI Business School - NIBE-SVV (Nederlands Instituut voor het Bank- en Effectenbedrijf)
<p>Mevr. M. Frissen</p> <p>Datum eerste benoeming: 06-06-2017</p> <p>Tot 1 oktober 2017</p>		<p>Functie:</p> <p>Adviseur Kwaliteit en Management zorgsector Directeur Optometristen Vereniging Nederland</p> <p>Nevenfunctie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Lid Cliëntenraad Diaconessenhuis Utrecht, Zeist, Doorn
<p>Mevr. M. Kunst</p> <p>Datum eerste benoeming: 06-06-2016</p>		<p>Functie:</p> <p>plv Hoofdofficier arrondissementsparket Oost Nederland</p> <p>Nevenfunctie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -bestuurslid beleggingsclub -lid landelijke selectiecommissie rechterlijke macht
<p>Dhr. M. van Natterm</p> <p>Datum eerste benoeming 01-01-2018</p>		<p>Functie:</p> <p>Nevenfunctie:</p> <p>Trainer herstel empowerment ervaringskennis Trimbos</p>
<p>Dhr. R. Bosveld</p> <p>Datum eerste benoeming 01-01-18</p>	Lid auditcommissie	<p>Functie:</p> <p>Lid board of directors PPF Group NV</p> <p>Nevenfunctie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lid RvC Vivare - Lid bestuur fonds Nuts Ohra - Lid RvT de Opbouw - Lid RvC Rentrete

3. IrisZorg in 2017

3.1 Kengetallen 2017

3.2 Cliënttevredenheid

IrisZorg biedt trajecten voor opvang, wonen, werken en verslavingsbehandeling (Basis GGZ en Specialistische GGZ). Meer info via www.iriszorg.nl, info@iriszorg.nl of 088-606 1600.

IRISZORG
Grip op je leven

3.3 Onderzoek

IrisZorg is in 2017 begonnen met het uitvoeren van de onderzoeksagenda voor 2017-2020.

Het eerste speerpunt van de onderzoeksagenda betreft het inzichtelijk maken van de kwaliteit en effecten van onze zorg, met een accent op personalized medicine: wat werkt voor wie? Daartoe lag in 2017 de focus op het herinrichten van het Routine Outcome Monitoring (ROM) proces en het beter ontsluiten van ROM en andere verzamelde cliëntgegevens, met inachtneming van de wettelijk geldende toestemmingsvereiste en privacywetgeving.

Wat betreft ROM is gekeken naar de cliënt- en medewerkersvriendelijkheid. Zo is kritisch gekeken naar het aantal instrumenten en is gekozen voor een opzet waarbij de cliënt zoveel mogelijk zelf kan doen. Hiertoe wordt in 2018 een cliëntportaal in gebruik genomen. Het cliëntportaal biedt aanvullende mogelijkheden voor toekomstige eHealth toepassingen als toegang tot het eigen dossier.

Het tweede speerpunt van de onderzoeksagenda betreft proactieve zorg en zorginnovatie met een accent op het voorkomen van onnodige escalatie zorg, stagnatie en terugval.

Onderzoekprojecten

In 2017 liep een aantal concrete onderzoeksprojecten die bij één of beide speerpunten aanhaken. Zo lopen er vijf meerjarige trajecten van (aspirant) promovendi van IrisZorg:

- EMDR bij verslaving – Wiebren Markus (afroding in 2018)
- Transcraniële Magnetische Stimulatie gericht op trek – Maarten Belgers
- Modelgetrouw werken met CRA - Anneleen Kraan
- PTSS en verslaving geïntegreerd behandelen – Leon van Rens
- Veiligheid en mogelijke effectiviteit van opiatene detoxificatie met ibogaïne – Thomas Knuijver

Verder zijn er in 2017 meerjarige onderzoeksprojecten van GZ-psychologen in opleiding tot klinisch psycholoog uitgevoerd:

- PTSS en verslaving geïntegreerd behandelen - Germa Nass
- Modelgetrouw werken met CRA (deelstudie promotie Anneleen Kraan) - Karin van der Doelen
- Modelgetrouw werken met CRA (deelstudie promotie Anneleen Kraan) - Renske Steenbakkens
- Middelenrelateerde aandachtsbias bij adolescenten – Annette van Kampen

Andere onderzoeksprojecten van medewerkers in opleiding of stagiaires

- Demoralisatie: zelfbeoordeling van cliënten versus klinisch oordeel – Marjolein van Tongeren
- Stageonderzoeken naar:
  - o Alcoholverstrekking
  - o Oorzaken uitval dagbesteding
  - o Zingeving in CRA kader – o.l.v. Henk van Herpen
  - o Inventarisatie behoefte samenwerking en consultatie met behandeling vanuit perspectief ambulante begeleiding

Deelname landelijke activiteiten

IrisZorg heeft een bijdrage geleverd aan landelijke of multicenter onderzoeken van externen, deels in NISPA verband of in samenwerking met Impuls, academische werkplaats maatschappelijke opvang:

- Aandachtstraining als add-on interventie in de BGGZ
- Cliënt keuzes in langdurige zorg
- Effectieve interventies bij multiprobleem gezinnen
- Ouders die (te)veel drinken
- Rechtspositie prostituees

Het onderzoek van IrisZorg, in samenwerking met Hendrik Roozen, naar het effect van de CRA Family Training (CRAFT) op het welbevinden en de zorgconsumptie naasten is afgerond. De publicaties zijn in voorbereiding.

In 2017 werd de structurele samenwerking met drie externe onderzoeksinstituten voortgezet. Deze instituten zijn: NISPA (Nijmegen Institute of Scientist-Practitioners in Addiction), Impuls (onderzoekscentrum

maatschappelijke zorg) en het lectoraat Sociale en Methodische Aspecten van Psychiatrische Zorg (SMAPZ) van de HAN.

Via het NISPA werken promovendi en andere onderzoekers ook regelmatig samen met andere partijen van de Radboud Universiteit zoals het UMC, Donders Institute en Behavioral Science Institute. In 2017 werden voorbereidingen getroffen voor de oprichting van een academische werkplaats verslaving waarin alle verslavingsgerelateerde onderzoeksgroepen gelieerd aan de Radboud Universiteit of het Radboud UMC (o.a. farmacologie, psychiatrie, maag-darm-leverziekten, eerstelijns geneeskunde e.d.) en bovengenoemde partijen vertegenwoordigd zijn). IrisZorg is hier, via het NISPA, op aangesloten. Daarnaast is IrisZorg goed vertegenwoordigd in alle programmalijnen van het in 2017 opgerichte landelijke verslavingskunde Nederland.

IrisZorg participeert in de stuurgroep Academische werkplaats Opvang & Herstel, die aan Impuls (hoogleraar Judith Wolf, Radboud universiteit) verbonden is.

3.4. Medewerkersgegevens

Verzuim	2015	2016	2017
Verzuimpercentage	6,4%	7,1%	9,2%

Direct/indirect	2015	2016	2017
zorg	77%	76%	78%
ondersteuning	23%	24%	22%

3.5 Financieel resultaat

IrisZorg heeft over het boekjaar 2017 een negatief resultaat gerealiseerd van €0,3m, het resultaat over 2016 was € 3,4m negatief. Het Eigen Vermogen van IrisZorg ultimo 2017 bedraagt €0,8m positief.

In 2017 heeft een belangrijk deel van de transformatie plaatsgevonden zoals in 2016 uiteengezet in ons koersdocument. De belangrijkste ontwikkelingen van het boekjaar 2017 op een rijtje:

- Wijzigingen in de organisatiestructuur, regio management valt direct onder de Raad van Bestuur, directielaag voor primair proces vervalt. De aansturing is versimpeld en nieuw regiomanagement en een nieuwe raad van bestuur is aangesteld.
- In 2017 heeft de reorganisatie van de ondersteunende diensten plaatsgevonden waarbij een krimp van c.60 FTE is gerealiseerd. Daarbij zijn een aantal functies succesvol geoutsourcet (o.a. administratie, salarisadministratie, HR).
- Financiële aansturing is verstevigd; verbetering van de controlstructuur en het verbeteren van de interne sturing op resultaat per activiteit en liquiditeit.

De genoemde ontwikkelingen hebben in de eerste helft van 2017 plaatsgevonden. In deze turbulente tijd stond het resultaat onder druk. De maatregelen sorteren vanaf de tweede helft van 2017 tot een duidelijk positief effect (positieve resultaten).

Zorgfinanciering vanuit de WMO

IrisZorg heeft ongeveer 60 gemeenten gecontracteerd, waarbij per gemeente diverse contracten, onder andere aparte contracten voor jeugd zijn afgesloten. Ieder contract bevat unieke voorwaarden waardoor beheersing van deze financieringsstroom hoge administratieve lasten en risico's met zich meebrengt.

Verantwoordingen met betrekking tot de WMO zijn voorzien van een accountantsverklaring. Voor de gesignaleerde risico's is een voorziening opgenomen.

Zorgfinanciering vanuit de Zorgverzekeringswet

Het risico binnen de zorgverzekeringswet is de schadelastjaarfinanciering. Iedere zorgverzekeraar heeft een apart contract en aparte afspraken met IrisZorg gemaakt. IrisZorg monitort deze afspraken met behulp van een schadelastjaarprognosemodel. In dit model worden de afspraken vergeleken met de realisatie en de verwachte toekomstige ontwikkelingen van de DBC per zorgverzekeraar. Op basis van dit prognosemodel is een inschatting gemaakt van het risico welke voorzien is in de jaarrekening. IrisZorg heeft met alle zorgverzekeraars gesproken over de contractrisico's van de schadelastjaren. Met een aantal zorgverzekeraars hebben we positieve gesprekken gehad waardoor de contractrisico's zijn verminderd over de jaren 2014-2016. Met een aantal zorgverzekeraars zijn we nog in gesprek over de hoogte van het risico. Naast het risico van de contractrisico's van het schadelastjaar is er een risico binnen de zorgverzekeringswet ten aanzien van het zelfonderzoek. Het zelfonderzoek is een landelijk afgesproken protocol binnen de GGZ waarbij controle plaats vindt op basis van een aantal vragen die in een vast format inclusief accountantsverklaring aangeleverd dient te worden bij de penvoerder van de zorgverzekeraars. Het zelfonderzoek 2014 is ingediend en afgerond. Het zelfonderzoek 2015 is in de afrondende fase. De risico's die hier uit voort komen zijn opgenomen in de jaarrekening 2017. Daarnaast is in de jaarrekening de financiële impact meegenomen voor het zelfonderzoek 2016 en 2017. IrisZorg heeft ervoor gekozen om op basis van de regels over het zelfonderzoek 2015 een inschatting te maken voor het zelfonderzoek 2016 en 2017.

Financiering

De huisbankier is nauw betrokken bij de ontwikkelingen van IrisZorg. Op basis van de positieve ontwikkelingen in 2017 en het 1^e kwartaal 2018 is IrisZorg instaat geweest om de financiering op orde te krijgen en afspraken te herstellen.

Vooruitblik

Door de herstructureringsmaatregelen schrijft IrisZorg momenteel weer positieve cijfers. Vanuit een goede basis kunnen we dan ook de verdere uitgangspunten van onze koers vormgeven. Mede door het inzetten van het regiomanagement op de kernregio's met een manager bedrijfsvoering verwachten we de bedrijfsvoering verder op orde te brengen.

Tevens zal het financiële resultaat van het jaar 2018 beïnvloed worden door de ontwikkeling van de contractrisico's van de schadelastjaren van de zorgverzekeraars en het zelfonderzoek.

We verwachten het jaar 2018 positief af te sluiten.

3.6 Vastgoed

In 2017 zijn stappen gezet om de vastgoedportefeuille van IrisZorg verder te flexibiliseren en de kosten van vastgoed te beperken, door onder meer verkoop (Weertjesstraat Arnhem), verhuizing (hoofdkantoor).

Door CBRE is de vastgoedportefeuille in kaart gebracht en de alternatieve aanwendbaarheid van panden en terreinen beschreven. In 2018 gaan we door op de ingezette lijn.

20 STAD & STREEK

► **Iriszorg-instelling staat stil bij jubileumfeestje**

Regelmaat brengt rust op Hoogeland

Het Hoogeland bij Beekbergen helpt mensen al 125-jarig om terug te keren in de samenleving. Waar de bewoners vroeger 'nergens goed voor waren' geldt nu het credo **'je mag er zijn'**.

Jeroen Pol
Beekbergen

Begonnen als 'Vereniging tot Christelijke Verpleging van bedelaars en landloopers' ontwikkelde de instelling zich tot op plek waar regelmaat weer rust in het bestaan kan brengen. „We hebben als doel het maximale uit mensen te halen”, zegt regiomanager Anna van Lübeck. „De cliënt bepaalt zelf waar de lat ligt.”

Onderdak en verzorging, in ruil voor een paar handen. Dat was in feite de basis van Het Hoogeland. Mannen die, behalve een alcoholprobleem, niets hadden konden bij Beekbergen aan de slag. Er lag genoeg woeste grond om te ontwikkelen. Koningin Emma, Koningin Wilhelmina en prins Hendrik zorgden er met financiële bijdragen voor dat ook de moeilijke eerste jaren werden doorstaan. „Je voelt hier de historie”, zegt van Lübeck. „Het is niet moeilijk om het landgoed te leren waarderen.”

Complexe zorgvraag

Waar in die beginjaren het uitgangspunt was dat de bewoners nergens goed voor waren is dat wezenlijk veranderd. „We kijken nu waar de mogelijkheden liggen”, zegt Lydia Hoving, hoofd zorg. „Van daaruit ontstaat er gefaseerd weer perspectief. Met de meeste cliënten werken we aan een stapsgewijze terugkeer in de samenleving. Dat kan niet altijd, maar er zijn wel altijd ontwikkelingsmogelijkheden.”

Het Hoogeland maakt deel uit van Iriszorg. Het is een plek waar mensen met een complexe zorg-

vraag wonen en werken. Verslaving en psychiatrische problemen vallen samen. Met een tuincentrum, boerderij, kas en landerijen is er genoeg op het terrein te doen. „We proberen de risico's op een eventuele terugval zo goed mogelijk uit te ban-

nen”, legt Hoving uit. „We maken met alle cliënten specifieke afspraken. We hebben onze huizen zo ingericht dat hoe harder dat nodig is, hoe moeilijker het is om aan gebruiksmiddelen te komen. En we hebben een sanctiebeleid.”

125 Jaar Het Hoogeland. Dat betekent ook gebouwen die niet altijd meer even praktisch op 2017 zijn uitgerust. „Het is de kunst het mooie te bewaren”, zegt Lübeck. „Het geheel biedt ook rust en ontspanning. Wat voor de cliënten geldt, geldt ook voor het landgoed: 'je mag er zijn'. Zie en benadruk de mooie kanten.”

▲ Regio-manager Anna van Lübeck (links) en hoofd zorg Lydia Hoving. FOTO MAARTEN SPRANGH

4. Identificatiegegevens

Naam verslag leggende rechtspersoon	Stichting IrisZorg
Adres (tot en met 31-12-2017*)	Kronenburgsingel 545 *
Postcode	6831 GM
Plaats	Arnhem
Telefoonnummer	088-606 1610
Identificatienummers NZa	300-661 (zorgkantoor Arnhem Menzis) 300-662 (zorgkantoor Nijmegen VGZ) 300-2210 (zorgkantoor Apeldoorn/Zutphen, Achmea) 300-664 (zorgkantoor Midden IJssel, Salland) 450-1018 (zorgverzekering) 550-1034 NZA justitie 000-7059 NZA opleidingen
Nummer Kamer van Koophandel (BRZA, Basisregistratie zorgaanbieders)	09156820
E-mailadres	info@IrisZorg.nl
Website	www.IrisZorg.nl
* Adres hoofdvestiging per 1-1-2018: Mr. B.M. Teldersstraat 4 6842 CT Arnhem	

Jaarverslaggeving 2017

Stichting IrisZorg

INHOUDSOPGAVE		Pagina
5.1	Jaarrekening 2017	
5.1.1	Balans per 31 december 2017	1
5.1.2	Resultatenrekening over 2017	2
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2017	3
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	4
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2017	17
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa en immateriele vaste activa	25
5.1.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	27
5.1.8	Toelichting op de resultatenrekening over 2017	28
5.1.9	vaststelling en goedkeuring	33
5.2	Overige gegevens	
5.2.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	35
5.3	Bijlage bij de jaarrekening	36

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-17 €	31-dec-16 €
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	1.237.873	538.108
Materiële vaste activa	2	24.215.748	28.253.493
Totaal vaste activa		<u>25.453.621</u>	<u>28.791.601</u>
Vlottende activa			
Vorraden	3	295.001	288.194
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	4	4.542.387	3.286.428
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	5	202.045	430.801
Debiteuren en overige vorderingen	6	8.924.298	9.533.500
Liquide middelen	7	2.209.770	4.538.829
Totaal vlottende activa		<u>16.173.501</u>	<u>18.077.752</u>
Totaal activa		<u><u>41.627.122</u></u>	<u><u>46.869.353</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	8	23	23
Bestemmingsfondsen		468.155	475.403
Algemene en overige reserves		320.840	656.355
Totaal eigen vermogen		<u>789.018</u>	<u>1.131.781</u>
Vorzieningen	9	5.676.943	7.592.980
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	10	18.647.482	21.446.491
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	11	16.513.681	16.698.102
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>16.513.679</u>	<u>16.698.102</u>
Totaal passiva		<u><u>41.627.122</u></u>	<u><u>46.869.353</u></u>

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)	13	80.174.279	81.072.780
Subsidies	14	17.911	31.591
Overige bedrijfsopbrengsten	15	3.856.369	5.120.654
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>84.048.559</u>	<u>86.225.025</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	62.154.259	68.316.359
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa* *(inclusief bijzondere waardevermindering)	17	3.978.306	3.045.848
Overige bedrijfskosten	18	17.465.248	17.400.398
Som der bedrijfslasten		<u>83.597.813</u>	<u>88.762.605</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		450.746	-2.537.580
Financiële baten en lasten	19	-793.508	-905.668
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-342.763</u></u>	<u><u>-3.443.248</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfondsen		-7.248	-3.281.908
Algemene / overige reserves		-335.515	-161.340
		<u><u>-342.763</u></u>	<u><u>-3.443.248</u></u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			450.746		-2.537.580
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	16	3.983.746		3.045.848	
- mutaties voorzieningen	8	-1.916.037		1.000.358	
- vermogensmutatie i.v.m. stelselwijziging		0		0	
			2.067.709		4.046.206
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	2	-6.807		-26.771	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	-1.255.959		2.622.480	
- vorderingen	5	609.202		5.467.357	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	4	228.756		-341.164	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken, behoudens rekening courant-krediet)	10	220.782		-795.074	
			<u>-204.026</u>		<u>6.926.827</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			2.314.428		8.435.452
Betaalde interest	19	-802.293		-905.668	
			<u>-802.293</u>		<u>-905.668</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			1.512.135		7.529.785
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	1	-677.205		-1.140.319	
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	1.150.000		85.444	
Investeringen immateriële vaste activa	1	-1.118.561		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-645.766		-1.054.875
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen		-		0	
Aflossing langlopende schulden	9	<u>-3.195.427</u>		<u>-2.057.380</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-3.195.427		-2.057.380
Mutatie geldmiddelen					
			<u>-2.329.058</u>		<u>4.417.530</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	6		4.538.828		121.298
Stand geldmiddelen per 31 december	6		<u>2.209.770</u>		<u>4.538.828</u>
Mutatie geldmiddelen			<u>-2.329.058</u>		<u>4.417.530</u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			450.746		-2.537.580
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	16	3.983.746		3.045.848	
- mutaties voorzieningen	8	-1.916.037		1.000.358	
- vermogensmutatie i.v.m. stelselwijziging		0		0	
			2.067.709		4.046.206
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	2	-6.807		-26.771	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	-1.255.959		2.622.480	
- vorderingen	5	609.202		5.467.357	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	4	228.756		-341.164	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken, behoudens rekening courant-krediet)	10	220.782		-795.074	
			-204.026		6.926.827
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			2.314.428		8.435.452
Betaalde interest	19	-802.293		-905.668	
			-802.293		-905.668
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			1.512.135		7.529.785
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	1	-677.205		-1.140.319	
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	1.150.000		85.444	
Investeringen immateriële vaste activa	1	-1.118.561		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-645.766		-1.054.875
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen		-		0	
Aflossing langlopende schulden	9	-3.195.427		-2.057.380	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-3.195.427		-2.057.380
Mutatie geldmiddelen					
			-2.329.058		4.417.530
Stand geldmiddelen per 1 januari	6		4.538.828		121.298
Stand geldmiddelen per 31 december	6		2.209.770		4.538.828
Mutatie geldmiddelen			-2.329.058		4.417.530

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting IrisZorg is statutair (en feitelijk) gevestigd te Arnhem, op het adres Mr. B.M. Telderstraat 4. IrisZorg levert verslavingsbehandeling en wonen en begeleiden van cliënten met een verslaving.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Situatie in voorgaande jaarrekeningen

In de jaarrekeningen van 2015 en 2016 is toegelicht dat IrisZorg zich in omstandigheden bevond, waarbij sprake was van een onzekerheid van materieel belang ten aanzien van de continuïteit van de (bedrijfsactiviteiten) van de stichting. Dit vanwege negatieve resultaten, een afnemende vermogenspositie en het niet behalen van de leningconvenanten, waardoor de bank het recht had om haar leningen direct op te eisen.

Situatie in de jaarrekening 2017

Door de positieve effecten van de strategiewijziging en ingezette koers vanaf eind 2016 is de raad van bestuur en raad van toezicht van mening dat op het moment van ondertekening van deze jaarrekening geen sprake meer is van een onzekerheid van materieel belang. De belangrijkste onderdelen van deze nieuwe koers zijn (1) het afscheid nemen van de directie laag en het reorganiseren van de overhead (2) de ontwikkeling van vastgoedplannen en het flexibiliseren van vastgoed waar mogelijk (3) een nieuw bestuur en regiomanagement, waarbij meer verantwoordelijkheid en sturing in de regio's en bij de professionals is belegd (4) professionalisering van de bedrijfsvoering en betere regie op stakeholder management (verzekeraars, gemeenten, banken), waarbij focus is aangebracht op de key accounts. Dit heeft ertoe geleid dat IrisZorg vanaf oktober 2017 maandelijks positieve resultaten realiseert, die zich voortzetten in 2018.

Het verlies over 2017 bedraagt € 342.763. (2016: € 3.406.296 negatief) en is vooral ontstaan in de eerste drie kwartalen van 2017. Het eigen vermogen per ultimo 2017 bedraagt €789.018. Op basis van de positieve ontwikkelingen in 2017 en Q1 2018 is IrisZorg in staat geweest om de financiering beter op orde te krijgen. IrisZorg heeft een waiver van de huisbankier ontvangen inzake het geconstateerde verzuim op de financiële convenanten. Tevens zijn in deze waiver nieuwe convenant afspraken voor 2018 en 2019 opgenomen. Deze hernieuwde afspraken hebben betrekking op de EBITDA en DSCR convenanten. De ratio's / convenanten zijn gebaseerd op de begroting / prognoses, zoals opgesteld door het management van Iriszorg, rekening houdend met een headroom (20%) voor eventuele tegenvallers en timing verschillen. Op basis van de begroting 2018, tussentijdse cijfers 2018 en (liquiditeits)prognose van IrisZorg tot en met 2019 verwacht IrisZorg voldoende financiële ruimte te hebben om de op basis van de waiver bijgestelde convenanten te behalen.

Verwachtingen voor 2018 en verder

De verwachtingen voor 2018 en 2019 zijn dan ook goed. De begroting 2018 laat een positief resultaat zien en de eerste vier maanden van 2018 laten een resultaat zien licht boven begroting. Op basis van de huidige stand van zaken is de verwachting dat deze tendens kan worden voortgezet. Belangrijke aandachtspunten voor de komende tijd zijn het voeren van gesprekken met verzekeraars inzake verwachte plafondoverschrijdingen, het voor langere tijd (na 2019) bestendigen van financieringsafspraken met de bank, en het verder uitvoeren van de vastgoedstrategie.

Op basis van deze overwegingen (ingezette transitie, ontwikkeling vastgoed, huidige resultaten, afspraken bank) is het bestuur en Raad van Toezicht van mening dat de activiteiten van IrisZorg in continuïteit kunnen worden voortgezet.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van onderstaand beschreven doorgevoerde stelselwijziging. Er hebben zich gedurende het jaar geen schattingswijzigingen voorgedaan.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2016 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

Er is binnen de activa een splitsing gemaakt tussen immateriële vaste activa en materiële vaste activa. Dit is ook voor de vergelijkende cijfers aangepast. Er is tevens een voorziening huur gevormd, deze bedragen stonden eerder gerrubriceerd onder de overige schulden. Ook dit is voor de vergelijkende cijfers geherrubriceerd.

Doorgevoerde Stelselwijziging

Voor de voorziening groot onderhoud is er sprake van een stelselwijziging: Met ingang van 2017 heeft het bestuur van stg IrisZorg besloten om niet langer een lange termijn onderhoudsvoorziening te vormen, om die reden is de voorziening in 2017 volledig vrijgevallen en geboekt als rechtstreekse vermogensmutatie (€ 213.000). Het andere deel is opgenomen als voorziening huur inzake de mogelijke afkoop Doetichem. Dit is ook in de vergelijkende cijfers 2016 al aangepast.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Consolidatie en verbonden rechtspersonen

Stichting IrisZorg heeft ultimo 2017 nog één verbonden partij: stichting Welzijn Arnhem. Gezien de (financieel gezien) te verwaarlozen betekenis van deze stichting heeft IrisZorg voor de jaarrekening 2017 gebruik van de consolidatievrijstelling en is geen geconsolideerde jaarrekening opgesteld.

De overige verbonden partijen zijn Stichting Omnizorg en SBA (Stichting beheer clientgelden). De activiteiten voor stichting Omnizorg zijn opgenomen in de jaarrekening en van verwaarloosbare betekenis. Het totale vermogen van de stichting bedoeg € 588.414 (waarvan het Iriszorg deel € 50.063 bedraagt) per 31-12-2017. Het resultaat van Omnizorg 2017 bedraagt in totaal € 365.971 (waarvan het Iriszorgdeel € 81.331 bedraagt). SBA is een stichting die voor een aantal cliënten van IrisZorg de administratie ten aanzien van de bankrekening van cliënten uitvoert. Ook deze activiteiten zijn van verwaarloosbare betekenis voor de jaarrekening van IrisZorg. per 1 oktober 2017 zijn de activiteiten van SBA overgedragen aan SBB. Het vermogen op 31-12-2016 van SBA bedroeg € 45,- (nihil) 100% zeggenschap.

Grondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs.

Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van stichting IrisZorg

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Als gevolg van de stelselwijziging is er niet langer een voorziening groot onderhoud. Voor onderhoudskosten wordt bepaald of deze geactiveerd kunnen worden, zo niet worden deze direct opgenomen in de exploitatie.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd (afhankelijk van de aard van de activa is een bijbehorende termijn binnen onderstaande range gekozen):

- Grond : 0%.
- Bedrijfsgebouwen : 2 - 30%.
- Machines en installaties : 4 - 33%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 5 - 33%.
- Kosten van ontwikkeling : 2-30%.

In de investeringen is geen bedrag aan geactiveerde rente opgenomen.

De materiële vaste activa waarvan de instelling krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Onder de immateriële vaste activa zijn met name de kosten geactiveerd van het bouwen van het nieuwe IT platform, bijbehorende BI toepassingen en benodigde software.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde. Hoewel IrisZorg een strategie voert ten behoeve van flexibele vastgoed, is in deze jaarrekening en in de vastgoedportefeuille vooralsnog een pand concreet voor verkoop aangemerkt. Onderhandelingen hierover lopen.

Financiële instrumenten

De effecten opgenomen onder de financiële vaste activa en de vlottende activa, voor zover deze betrekking hebben op de handelsportefeuille, alsmede derivaten met een onderliggende beursgenoteerde waarde, worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingmodellen en waarderingstechnieken. Hierbij wordt gebruikgemaakt van recente gelijksoortige 'at arm's length'-transacties, van de DCF-methode (contante waarde van kasstromen) en/of van optiewaarderingsmodellen, rekening houdend met specifieke omstandigheden.

Derivaten worden bij eerste opname in de balans opgenomen tegen reële waarde, de vervolgwaardering van afgeleide financiële instrumenten ('derivaten') is afhankelijk van het feit of het onderliggende van het derivaat beursgenoteerd is of niet. Indien het onderliggende beursgenoteerd is, dan wordt het derivaat tegen reële waarde opgenomen. Indien het onderliggende niet-beursgenoteerd is, wordt het derivaat tegen kostprijs of lagere marktwaarde opgenomen. De wijze van verwerking van waardeveranderingen van het afgeleide financieel instrument hangt af van de vraag of er hedge-accounting wordt toegepast.

Stichting IrisZorg past hedge-accounting toe. Op het moment van aangaan van een hedgerelatie, wordt dit door de stichting gedocumenteerd. De stichting stelt door middel van een test periodiek de effectiviteit van de hedgerelatie vast. Dit kan gebeuren door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge-instrument met die van de afgedekte positie, en/of door het vergelijken van de verandering in reële waarde van het hedge-instrument en de afgedekte positie. Indien er een indicatie voor ineffectiviteit is, bepaalt de stichting dit eventueel ineffectieve deel door middel van een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting.

Bij het toepassen van kostprijs-hedge-accounting is de eerste waardering en de grondslag van verwerking in de balans en de resultaatbepaling van het hedge-instrument afhankelijk van de afgedekte post.

Dit betekent het volgende:

- indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd;
- zolang de afgedekte post in de kostprijs-hedgerelatie nog niet in de balans verwerkt wordt, wordt het hedge-instrument niet geherwaardeerd. Dit geldt bijvoorbeeld in geval van de hedge van het valutarisico van een toekomstige transactie.

Het ineffectieve deel van de hedgerelatie wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Het toepassen van kostprijs-hedge-accounting wordt beëindigd als:

- het hedge-instrument afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend;
- de hedge niet langer voldoet aan de voorwaarden voor hedge-accounting.

Stichting IrisZorg past kostprijs-hedge-accounting toe voor de renteswaps die ervoor zorgen dat bepaalde variabel rentende schulden worden omgezet in vastrentende leningen. Het ineffectieve deel van de waardeverandering van de renteswaps worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

Vorraad

De veestapel is gewaardeerd tegen de geschatte opbrengstwaarde. De goederen van de dagactiviteiten zijn gewaardeerd tegen de laatst betaalde inkoopprijs.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, zijnde de kostprijs van de reeds bestede verrichtingen, of tegen de opbrengstwaarde van de DBC / DBC-zorgproduct indien deze lager is. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden, waarbij het onderhanden werk wordt gewaardeerd op basis van het gemiddelde uurtarief. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Vorderingen en schulden uit hoofde van bekostiging

De vorderingen en schulden uit hoofde van bekostiging (financieringstekort of financieringoverschot) bestaat uit het verschil tussen het vastgestelde budget aanvaardbare kosten en de som van de voorschotten en eventuele budgetcorrecties uit voorgaande jaren. Bij de vaststelling van het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten is rekening gehouden met de definitieve indexering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Stichting Iriszorg

Jubileum eigen werknemers

Deze voorziening heeft betrekking op de uit te keren gratificaties bij een 12,5-, 25- en 40-jarig dienstverband, conform de CAO-GGZ. Daarnaast is ook een voorziening opgenomen terzake van gratificaties indien medewerkers tot aan de pensioengerechtigde leeftijd werkzaam blijven bij IrisZorg. Op dat moment hebben zij recht op een gratificatie van een half maandsalaris. Bij de berekening zijn de blijfkans en de (geschatte) toekomstige loonstijgingen meegenomen. Er is rekening gehouden met de nieuwe pensioenleeftijd van 67 jaar. De uitgangspunten voor de berekening:

- Peildatum 31 december 2017 van de medewerkers die in dienst zijn;
- Per medewerker het uitkeringsfactor per gratificatie en of de gratificatie o.b.v. leeftijd en datum in dienst van toepassing is;
- Blijf- en sterfttekans 50%;
- Pensioenleeftijd 67 jaar;
- Brutosalaris per peildatum.

De toegepaste disconteringsvoet bedraagt 0%

Voorziening reorganisatie

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

Voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO-GGZ verplichting in het kader van de overgangsregeling 45-49. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de nominale waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren.

Daarnaast is een voorziening berekend voor alle medewerkers die vallen onder de CAO GGZ op basis van de opgebouwde rechten en opgenomen danwel uitbetaalde PLB uren ultimo 2017. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren. De toegepaste disconteringsvoet bedraagt 0%.

Voorziening ORT

IrisZorg heeft een voorziening ORT in lijn met vernieuwde cao GGZ vastgesteld en opgenomen.

Voorziening Omzet nuancering

Zie toelichting bij de opbrengsten.

Voorziening WMD Opleiding

Deze voorziening heeft betrekking op afspraken gemaakt in de Cao Sociaal Werk, Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening 2017–2019. Sinds 01-7-2015 hebben medewerkers, die onder de CAO Cao Sociaal Werk, Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening 2017–2019 vallen, recht op 1,5% van het bruto loon ten behoeve van hun persoonlijke opleidingsbudget. Medewerkers kunnen maximaal 36 maanden sparen voor hun opleidingsbudget, hierna vervalt het opgebouwde recht van het eerste jaar. Maandelijks wordt op basis van de verloning de voorziening gedoteerd. De toegepaste disconteringsvoet bedraagt 0%

Voorziening Langdurig Zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2017 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar. In de voorziening is rekening gehouden met een WAC (discontering) van 3,02%

Voorziening afkoop huurverplichting

Betreft de ingeschatte afkoopkosten van lopende huurcontracten waarbij IrisZorg heeft besloten is deze voortijdig te beëindigen.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten (onder de voorwaarde dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat, dit indien aan de volgende voorwaarden is voldaan: a. het bedrag kan op betrouwbare wijze worden bepaald; b. waarschijnlijke economische voordelen; c. de mate waarin de dienstverlening op de balansdatum is verricht kan op betrouwbare wijze worden bepaald; en d. gemaakte kosten en kosten die nog moeten worden gemaakt kunnen betrouwbaar worden bepaald; als dat niet kan dan opbrengsten slechts verwerken tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening). Bij de berekening van het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten is wel rekening gehouden met de na-indexering. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Zorgverzekeringswet

Handreiking omzetverantwoording: systeemcomplexiteit leidt tot generieke onzekerheden

Bij het bepalen van de DBC-omzet vanaf 2013 heeft IrisZorg de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals opgenomen in deze paragraaf. Deze zijn gebaseerd op de Handreiking omzetbepaling curatieve GGz 2013 (hierna: Handreiking GGz 2013) voor zover nog van toepassing. Door de systeemcomplexiteit en landelijke problematiek is sprake van onzekerheden in de omzetverantwoording in de jaarrekening 2017. Voor deze onzekerheid is een voorziening getroffen (voorziening omzetnuancering).

Oorzaak en achtergrond systeemcomplexiteit

Met ingang van 2012 is voor IrisZorg prestatiebekosting ingevoerd op basis van de DBC-systematiek. Dat is een jaar eerder dan voor het merendeel van de instellingen in de curatieve geestelijke gezondheidszorg het geval was. In de periode 2008 tot en met 2011 is reeds gebruik gemaakt van de DBC systematiek voor de incasso van het budget, maar vanaf 2012 zijn de DBC's voor IrisZorg ook bepalend voor de omzet in de jaarrekening.

De systematiek kende inherente beperkingen waardoor in de periode 2008 tot en met 2013 geen goedkeurende verklaringen bij de DBC verantwoordingen konden worden verstrekt.

Deze generieke landelijke risico's en onduidelijkheden zijn voor een deel gekwantificeerd d.m.v. het door IrisZorg uitgevoerde zelfonderzoek (schadelastjaar 2014 en 2015). Het zelfonderzoek 2015 is praktisch afgerond, het zelfonderzoek 2016 is nog niet gestart (in lijn met landelijke ontwikkelingen).

Voor een ander deel zijn, ondanks veel overleg op verschillende niveaus, de generieke landelijke risico's en onduidelijkheden nog niet opgelost (wel verminderd door ervaring met de nieuwe systematiek).

Daarnaast is sprake van schattingsposten. De schattingsposten hebben betrekking op de bepaling van financiële impact van de onrechtmatigheden over 2015, 2016 en 2017, de impact op de omzetverantwoording en de toerekening aan boekjaren van uit de schadelastprognoses verwachte overproductie per verzekeraar per contractdeel (bGGZ en sGGZ).

Toelichting op de onzekerheden en de wijze waarop hiermee is omgegaan door IrisZorg

De Raad van Bestuur heeft de ZvW-omzet en daarbij behorende balansposten naar beste weten bepaald en daarbij rekening gehouden met belangrijke schattingsfactoren en onzekerheden die landelijk een rol spelen en ook bij IrisZorg van toepassing zijn.

Hierna wordt de relevantie ervan voor de jaarrekening 2017 van IrisZorg toegelicht:

a) Zelfonderzoek schadejaar 2015

IrisZorg heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2015 zoals beschreven in het Plan van aanpak GGz en Controlepunten ZN uitgevoerd, nog een aantal laatste punten worden afgestemd met de reviewende partij. De risico's 2015 zijn zodoende goed in te schatten.

b) Zelfonderzoek schadejaar 2016 en 2017

Op basis van het protocol 2015 en uitkomsten zelfonderzoek 2015 heeft IrisZorg een voorziening opgenomen voor het zelfonderzoek 2016 en 2017. Deze voorziening is opgenomen in de jaarrekening onder de voorzieningen (voorziening nuancering omzet).

c) Schattingsproblematiek

Schadelast(deel)plafond(s) kunnen wijzigen als gevolg van diverse contractafspraken

IrisZorg heeft diverse contractafspraken gemaakt met de zorgverzekeraar die van invloed kunnen zijn op het totale schadelastplafond en de eventuele deelplafonds voor schadejaar 2015, 2016 en 2017. De deelplafonds verschillen per contract en zijn afhankelijk van een groot aantal factoren. Voor een deel kan per balansdatum nog geen exacte inschatting gemaakt worden van de uitkomsten van deze contractafspraken en de gevolgen daarvan voor de schadelast(deel)plafond(s).

Schadelastprognoses zorgcontractering 2015, 2016 en 2017 die inherent onzekerheden bevatten

Bij de bepaling van de overproductie maakt IrisZorg gebruik van een eigen ontwikkeld schadelastprognose model. Hierin wordt rekening gehouden met de verschillende voorwaarden die verzekeraars aan IrisZorg stellen.

Voor de toerekening van afspraken voor het schadejaar aan de boekjaren 2015, 2016 en 2017 is gebruik gemaakt van de gefactureerde omzet en het onderhanden werk per 31 december 2017, gecorrigeerd voor de geprognoseerde overproductie per zorgverzekeraar (indien van toepassing).

e) De waardering van het Onderhanden werk DBC bevat inherente onzekerheden, mede in relatie tot contractafspraken, in de registratie en waardering. Voor de (grondslag van de) waardering van het onderhanden werk per 31 december 2017 verwijzen wij naar de toelichting op de post onderhanden werk en de waarderingsgrondslagen terzake.

Afsluitend

De onzekerheden bij de hiervoor genoemde factoren versterken elkaar. De uiteindelijke uitkomsten zullen blijken uit de eindafrekeningen met de zorgverzekeraars en kunnen afwijken van de in deze jaarrekening opgenomen bedragen gebaseerd op de beste schatting (risico's zijn afgelopen jaar wel afgenomen).

IrisZorg heeft voor alle bovengenoemde risico's een voorziening omzetnuancering opgenomen.

WMO en Jeugdwet

Bij het bepalen van de Wmo-omzet en of Jeugdwet-omzet zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en ZVW zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ('decentralisatie'). Als gevolg van deze decentralisatie en andere factoren is er voor 2015, 2016 en 2017 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijke en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden en schattingsrisico's in deze omzet van instellingen, die naar beste weten zijn geschat door de Raad van Bestuur en verwerkt in de jaarrekening, maar die tot nagekomen effecten kunnen leiden in volgend jaar. Hieraan ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden (tijds aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, zelfindicatie door medewerkers, e.d.). Daarnaast is er gestreefd naar een finale afrekening resp. landelijke verantwoording van de zorg aan alle gemeenten waar de stichting een contracteringsrelatie mee heeft op basis van het landelijke IZA-protocol. Niet alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Dit kan ertoe leiden dat de verantwoorde omzet ter discussie kan worden gesteld. De wijze waarop de individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling is op dit moment nog niet bekend, echter de Raad van Bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk (inclusief voorziening) en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2017 of later.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Stichting IrisZorg heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting IrisZorg. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting IrisZorg betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2017 bedroeg de dekkingsgraad 98,6%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 127%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 11 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting IrisZorg heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting IrisZorg heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

5.1.4.5 Grondslagen van segmentering

De jaarrekening is niet verder gesegmenteerd.

5.1.4.6 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. In deze opstelling is de mutatie van de kortlopende schulden aan de kredietinstellingen begrepen in de mutatie van de liquide middelen.

5.1.4.7 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Kosten van ontwikkeling	1.237.873	538.108
Totaal immateriële vaste activa	<u>1.237.873</u>	<u>538.108</u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	538.108	0
Bij: investeringen	1.118.561	624.168
Af: afschrijvingen	418.796	86.060
Boekwaarde per 31 december	<u>1.237.873</u>	<u>538.108</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6a. De investeringen betreffen hoofdzakelijk investeringen in het nieuwe IT platform de daarbij behorende BI toepassingen en bijbehorende software.

2. Materiële vaste activa

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	19.895.473	22.982.464
Machines en installaties	3.011.602	3.075.124
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	595.692	1.182.415
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	712.981	1.013.490
Totaal materiële vaste activa	<u>24.215.748</u>	<u>28.253.493</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	28.253.493	30.782.574
Bij: investeringen	677.205	516.151
Af: afschrijvingen	2.957.827	2.959.788
Af: bijzondere waardeverminderingen	601.683	0
Af: desinvesteringen	1.155.440	85.444
Boekwaarde per 31 december	<u>24.215.748</u>	<u>28.253.493</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6b. De bijzondere waardevermindering betreft de afboeking Terborgseweg in Nijmegen ivm met lagere marktwaarde. De desinvestering betreft verkoop van de weerdjesstraat die in 2017 is geëffectueerd.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

3. Voorraden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Overige voorraden	295.001	288.194
Totaal voorraden	<u>295.001</u>	<u>288.194</u>

Toelichting:

Op de voorraden is een voorziening voor incourantheid in aftrek gebracht van € 8.578 (vorig jaar € 9.595).

4. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten (zorgverzekeringswet)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten zorgverzekeringswet	11.231.753	10.116.962
Af: ontvangen voorschotten	-6.689.366	-6.830.534
Totaal onderhanden werk	<u>4.542.387</u>	<u>3.286.428</u>

Toelichting:

De gevormde voorziening voor schadelast risico's is opgenomen als voorziening omzettuancering op de creditzijde van de balans.

5. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringoverschot AWBZ / WLZ

	<u>t/m 2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	430.801		430.801
Financieringsverschil boekjaar				202.045	202.045
Betalingen/ontvangsten	0	0	-430.801		-430.801
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	-430.801	202.045	-228.756
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>202.045</u>	<u>202.045</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

Actuele status c a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	202.045	430.801
	<u>202.045</u>	<u>430.801</u>

6. Debiteuren en overige vorderingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	4.422.774	5.022.636
Nog te factureren omzet	2.808.065	2.749.276
Overige vorderingen	956.991	1.052.724
Vooruitbetaalde bedragen	167.780	36.392
Nog te ontvangen bedragen	568.687	672.473
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>8.924.297</u>	<u>9.533.501</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek is gebracht op de post debiteuren en overige vorderingen bedraagt € 745.987 (2016: € 2.798.358).

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

7. *Liquide middelen*

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	2.122.156	4.454.812
Kassen	87.614	84.017
Totaal liquide middelen	<u>2.209.770</u>	<u>4.538.829</u>

Toelichting:

Stichting IrisZorg heeft een kredietfaciliteit van € 4.000.000.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	23	23
Bestemmingsfondsen	468.155	475.403
Algemene en overige reserves	320.840	656.355
Totaal eigen vermogen	<u>789.018</u>	<u>1.131.781</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	23	0	0	23
Totaal kapitaal	<u>23</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>23</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Reserve aanvaardbare kosten	475.403	-7.248	0	468.155
Totaal bestemmingsfondsen	<u>475.403</u>	<u>-7.248</u>	<u>0</u>	<u>468.155</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Algemene reserve	656.355	-335.515	0	320.840
Totaal algemene en overige reserves	<u>656.355</u>	<u>-335.515</u>	<u>0</u>	<u>320.840</u>

In de cijfers 2016 is een stelselwijziging doorgevoerd waardoor het vermogen per 1 januari 2017 is aangepast

Bestemmingsfonds: Reserve aanvaardbare kosten (Stand jaarrekening 31-12-2016)	262.403
Impact stelselwijziging (vrijval voorziening onderhoud)	<u>213.000</u>
Bestemmingsfonds: reserve aanvaardbare kosten (begin vermogen 1-1-2017)	<u>475.403</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

9. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2017
	€	€	€	€	€
Voorziening Jubilea eigen werknemers	344.784	31.189	29.426	0	346.547
Voorziening Reorganisatie	2.987.416	67.121	2.364.113	0	690.424
Voorziening PLB	43.732	9.231	0	0	52.963
Voorziening ORT	600.000	0	29.309	504.135	66.556
Voorziening omzet nuancering	2.816.179	991.000	399.429	0	3.407.750
Voorziening opleidingsbudget WMD	386.549	2.422.843	2.173.729	98.003	537.661
Voorziening langdurig zieken	0	260.722	0	0	260.722
Voorziening afkoop huurverplichting.	414.320	0	0	100.000	314.320
Totaal voorzieningen	7.592.980	3.782.107	4.996.006	602.137	5.676.943

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2017
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	725.613
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	4.951.330
hiervan > 5 jaar	2.475.665

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening PLB is opgesplitst in een lang- en kortlopend deel. Het deel onder deze voorziening betreft medewerkers die per 31-12-2009 in dienst zijn en die per die datum tussen de 45-49 jaar zijn. Het saldo van de overige medewerkers staat gerubriceerd bij de kortlopende schulden.

De voorziening omzet nuancering heeft betrekking op de uitkomsten van het zelfonderzoek 2015, 2016 en 2017 en op de contractrisico's voor de schadelastjaren 2015, 2016 en 2017 per verzekeraar.

De voorziening voor het zelfonderzoek 2014 en 2015 zijn gebaseerd op de controlepunten zoals opgenomen in het controleprotocol voor het zelfonderzoek 2014 en 2015. De voorziening voor het zelfonderzoek 2016 en 2017 zijn gebaseerd op de controlepunten uit het zelfonderzoek 2015 toegepast op de omzet van schadelastjaar 2016 en 2017. De voorziening voor 2014 is opgenomen onder de kortlopende schulden, omdat de hoogte hiervan nagenoeg zeker is.

De voorziening voor de contractrisico's van het schadelastjaar 2014, 2015, 2016 en 2017 zijn gebaseerd op overeengekomen afspraken met zorgverzekeraars en berekeningen van een intern prognosemodel. Dit model vergelijkt de realisatie en de nog te verwachte productie van de nog te openen DBC's, gebaseerd op historische cijfers, met de contractafspraken. Naast het budgetplafond wordt rekening gehouden met individuele eisen per zorgverzekeraar zoals gemiddelde prijs per DBC of cliënt. De uitkomsten uit de risico's van het schadelastjaar kunnen gedeeltelijk verrekend worden met de impact van het zelfonderzoek. De daadwerkelijke uitkomst is sterk afhankelijk van de onderhandelingen met de zorgverzekeraars en de definitieve afrekening van het zelfonderzoek. De daadwerkelijke realisatie kan dus materieel afwijken van de voorziening. De voorziening voor 2014 is opgenomen onder de kortlopende schulden, omdat de hoogte hiervan (nagenoeg) zeker is.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan banken	18.647.482	21.446.491
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>18.647.482</u>	<u>21.446.491</u>

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	23.579.779	25.637.157
Af: aflossingen	3.195.425	2.057.380
Stand per 31 december	<u>20.384.354</u>	<u>23.579.777</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.736.872	2.133.286
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>18.647.482</u>	<u>21.446.491</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.736.872	2.133.286
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	18.647.482	21.446.491
hiervan > 5 jaar	13.424.138	13.063.451

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

De bedrijfsgebouwen en -terreinen dienen als zekerheid voor de Rabobank (zie overzicht langlopende leningen). Er is bij de Rabobank in totaal voor €45.000.000 aan hypothecaire zekerheden verstrekt.

Het renterisico uit de variabele rente op leningen is gefixeerd door middel van een renteswap (zie paragraaf Financiële instrumenten).

De huisbankier heeft in zijn convenant eisen gesteld ten aanzien van: verpanding vordering op derde, inventaris en transportmiddelen, Debt Service Coverage Ratio, Absolute EBITDA, no change of structure, negative pledge clause, pari passu clause, material adverse change clause, cross default clause en non-distribution clause. Zie de grondslagen van waardering op pagina 4.

11. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	2.659.333	3.644.031
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	1.736.872	2.133.286
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.257.049	3.107.195
Schulden terzake pensioenen	1.735.098	593.294
Nog te betalen salarissen	56.383	64.833
Overige schulden	37.865	458.234
Onderhandenwerk uit hoofde van DBBC's (justitie)	99.036	22.953
Nog te betalen kosten	2.909.761	899.683
Vooruitontvangen opbrengsten	168.113	486.553
Vakantiegeld	894.728	1.939.402
Vakantiedagen	2.959.444	3.348.636
Totaal overige kortlopende schulden	<u>16.513.681</u>	<u>16.698.100</u>

Toelichting

- 1) De schulden terzake pensioenen liggen ruim 1,1 mln hoger in vergelijking tot 2016, dit is het gevolg van facturatie problemen en achterstanden bij het pensioenfonds. PFZW heeft deze achterstanden inmiddels ingelopen, Iriszorg heeft op haar beurt weer haar verplichtingen voldaan. Problemen zijn ontstaan als gevolg van de overgang naar UPA systematiek, problemen hebben zich bij diverse zorginstellingen voorgedaan.
- 2) De stijging van de nog te betalen kosten is voor €980k de overboeking uit de voorziening schadelast risico's 2014 en zelfonderzoek 2014. Nu de uitkomsten hiervan nagenoeg zeker van zijn, is dit bedrag opgenomen als kortlopende verplichting. Overige deel van de stijging is met name het gevolg van een verschuiving tussen het crediteuren saldo en de nog te betalen kosten.
- 3) De reservering vakantiegeld daalt doordat in de CAO Welzijn er met ingang van 2017 geen sprake meer is van vakantiegeld maar van het zogenaamde IKB budget. Medewerkers hebben een keuze vrijheid hoe ze dit toegekende budget uitgekeerd willen hebben. Derhalve verloopt de opbouw nu anders en valt de reservering vakantiegeld lager uit.

Financiële instrumenten

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. Voor de toelichting op de reële waarde van de interest rates swaps wordt verwezen naar de niet uit de balans opgenomen verplichtingen in deze jaarrekening.

12. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Huurverplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt voor het komende jaar € 2.717.000, voor de komende 5 jaar € 7.795.000.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker. Hiervoor is een voorziening opgenomen.

Bankgaranties

In totaal heeft stichting IrisZorg voor € 126.652 aan bank garanties verstrekt.

Interest rente swaps

Bij overeenkomst is vastgelegd dat zodra de marktwaarde een afgesproken bedrag overschrijdt, van de zijde van de huisbankier het voortzetten van de interest rate overeenkomst beoordeeld wordt aan de hand van dan geldende omstandigheden dan wel dat aanvullende dekking verstrekt wordt door IrisZorg.

Het afgesproken bedrag per jaareinde bedraagt € 4.200.000. De reële waarde van de interest rate swaps per jaareinde bedraagt negatief € 1.8m (2016: €2.1m). Per jaareinde voldoet IrisZorg aldus aan deze voorwaarde.

5.1.6a MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Software				Totaal	
	€				€	
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	771.210	0	0	0	0	771.210
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	233.102	0	0	0	0	233.102
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>538.108</u>					<u>538.108</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	1.118.561	0	0	0	0	1.118.561
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	418.796	0	0	0	0	418.796
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0					0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>699.765</u>					<u>699.765</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	1.889.771					1.889.771
- cumulatieve herwaarderingen	0					0
- cumulatieve afschrijvingen	651.898					651.898
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>1.237.873</u>					<u>1.237.873</u>
Afschrijvingspercentage	33,3%	0	0	0	0	

5.1.6b MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	35.867.175	6.744.922	6.237.023	1.013.490	0	49.862.610
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	12.884.711	3.669.798	5.054.608	0	0	21.609.117
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>22.982.464</u>	<u>3.075.124</u>	<u>1.182.415</u>	<u>1.013.490</u>	<u>0</u>	<u>28.253.493</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	76.483	365.923	234.799	0	0	677.205
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	1.732.199	404.191	821.437	0	0	2.957.827
- bijzondere waardeverminderingen	301.174	0	0	300.509	0	601.683
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	2.764.629	80.687	5.058	0	0	2.850.374
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	1.634.528	55.433	4.973	0	0	1.694.934
per saldo	<u>1.130.101</u>	<u>25.254</u>	<u>85</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.155.440</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-3.086.991</u>	<u>-63.522</u>	<u>-586.723</u>	<u>-300.509</u>	<u>0</u>	<u>-4.037.745</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	33.179.029	7.030.158	6.466.764	1.013.490	0	47.689.441
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	13.283.556	4.018.556	5.871.072	300.509	0	23.473.693
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>19.895.473</u>	<u>3.011.602</u>	<u>595.692</u>	<u>712.981</u>	<u>0</u>	<u>24.215.748</u>
						24.215.748
<i>Afschrijvingspercentage</i>	2-30%	4-33%	5-33%	0,0%	0,0%	

Toelichting bijzondere waardevermindering

De waardevermindering opgenomen onder de post bedrijfsgebouwen en de post activa in ontwikkeling ten bedrage van € 601.683 betreft de afwaardering van de Terborgseweg te Nijmegen. Het bedrag van de waardevermindering is bepaald op basis van de opbrengstwaarde van de activa op een actieve markt.

BIJLAGE

5.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Rabobank	2001	2.722.681	40	Hypotheek	br + 0,5%	1.667.642	0	204.197	1.463.445	1.123.110	22	Lineair	68.067	
Rabobank	2004	800.000	40	Roll-over	br + 0,5%	554.951	0	20.004	534.947	434.927	27	Lineair	20.004	
Rabobank	2004	4.800.000	35	Roll-over	br + 0,5%	3.144.000	0	138.000	3.006.000	2.316.000	22	Lineair	138.000	
Rabobank	2007	1.500.000	20	Roll-over	br + 0,5%	787.500	0	115.797	671.703	296.703	9	Lineair	75.000	
Rabobank	2008	1.500.000	40	Roll-over	br + 0,5%	1.143.750	0	112.500	1.031.250	843.750	28	Lineair	37.500	
BNG	1997	1.917.221	26	Onderhands	4,93%	516.175	0	73.739	442.436	73.736	6	Lineair	73.740	
BNG	2001	538.864	29	Onderhands	1,38%	226.890	0	28.361	198.529	56.719	7	Lineair	28.362	
Rabobank	2002	479.805	21	Onderhands	3,81%	101.011	0	25.253	75.759	-	3	Lineair	25.253	
Rabobank	2009	3.000.000	40	Roll-over	br + 1,6%	2.437.500	0	225.000	2.212.500	1.837.500	30	Lineair	75.000	
Rabobank	2009	4.000.000	10	Roll-over	br + 1,6%	1.200.000	0	600.000	600.000	-	2	Lineair	400.000	
Stichting Vriende	1997	431.091	20	Hypotheek	var.	21.554	0	21.554	0	-	0	Lineair	-	
Stichting Vriende	2008	30.000	10	Onderhands	4,50%	7.037	0	3.446	3.591	-	1	Annuiteit	3.446	
Rabobank	2012	5.000.000	10	Roll-over	+ 1,59%	3.875.000	0	481.250	3.393.750	2.393.750	14	Lineair	250.000	
Rabobank	2013	2.600.000	20	Roll-over	+ 2,50%	2.013.408	0	260.000	1.753.408	1.103.408	14	Lineair	130.000	
Stichting Vriende	2013	10.000	4	Onderhands	0,00%	0	0	0	0	-	0	Lineair	-	
Stichting Vriende	2013	12.500	5	Onderhands	0,00%	2.500	0	0	2.500	-	0	Lineair	2.500	
Rabobank	2012	-	-	Investeringskrec	variabel	0	0	0	0	-	0	-	-	
Rabobank	2014	2.200.000	20	Hypotheek	+ 1,35%	1.870.000	0	353.323	1.516.677	966.677	14	Lineair	110.000	
Rabobank	2015	4.565.860	5	Hypotheek	+ 2,35%	4.010.860	0	533.000	3.477.860	1.977.860	12	Lineair	300.000	
Totaal						23.579.779	0	3.195.425	20.384.354	13.424.138			1.736.872	

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	21.078.346	24.348.360
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	1.080.011	925.354
Opbrengsten Jeugdwet	576.450	1.016.380
Opbrengsten Wmo	48.832.792	46.964.683
Opbrengsten Ministerie van Veiligheid en Justitie (forensische zorg; exclusief subsidies)	8.023.633	7.272.613
Overige zorgprestaties	583.048	545.390
Totaal	<u>80.174.279</u>	<u>81.072.780</u>

14. Subsidies

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	17.911	31.591
Totaal	<u>17.911</u>	<u>31.591</u>

15. Overige bedrijfsopbrengsten

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Overige opbrengsten	3.856.369	5.120.654
Totaal	<u>3.856.369</u>	<u>5.120.654</u>

Toelichting:

In totaliteit dalen de opbrengsten van 86,2 mln in 2016 naar 84 mln in 2017. ZVW daalt als gevolg van de transitie verwachting is dat voor 2018 weer aantrekt. WMO stijgt als gevolg van hogere indicaties. In 2016 zijn de opbrengsten ook beïnvloed door de vrijval van een aantal voorzieningen etc.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

16. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	41.145.056	49.124.442
Sociale lasten	6.660.416	7.588.179
Pensioenpremies	3.638.311	4.034.038
Andere personeelskosten	<u>2.638.487</u>	<u>3.646.544</u>
Subtotaal	<u>54.082.270</u>	<u>64.393.202</u>
Personeel niet in loondienst	8.071.989	3.923.157
Totaal personeelskosten	<u><u>62.154.259</u></u>	<u><u>68.316.359</u></u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>949</u>	<u>999</u>

17. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	418.796	86.060
- materiële vaste activa	2.957.827	2.959.788
- Bijzondere waardevermindering	601.683	0
Totaal afschrijvingen	<u><u>3.978.306</u></u>	<u><u>3.045.848</u></u>

Toelichting:

De bijzondere waardevermindering betreft de afboeking Terborgseweg in Nijmegen ivm met lagere marktwaarde

18. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	4.052.514	4.088.328
Algemene kosten	6.626.398	6.210.457
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.504.474	1.582.694
Onderhoud en energiekosten	1.867.173	2.340.461
Huur en leasing	3.414.689	3.364.430
Dotaties en vrijval voorzieningen	0	-185.972
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>17.465.248</u></u>	<u><u>17.400.398</u></u>

Toelichting:

De vrijval op de voorziening huur ad. €100k is ten gunste van de huisvestingskosten gebracht en niet als aparte vrijval op voorziening gepresenteerd in het overzicht hierboven.

19. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentelasten	-793.508	-905.668
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-793.508</u></u>	<u><u>-905.668</u></u>

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

20. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op stichting Iriszorg. Het voor stichting Iriszorg toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 166.000,- (Zorg en hulpverlening klasse IV)

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	Mevrouw S de Jager	Mevrouw M Verschuure		
Funciegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Voorzitter Raad van Bestuur		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/9 - 30/09	1/10 - 31/12		
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0		
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee		
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja		
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 12.719,96	€ 37.109,76		
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 923,88	€ 2.774,01		
Subtotaal	€ 13.643,84	€ 39.883,77		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 13.643,84	€ 41.841,10		
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0,00	€ -		
Totaal bezoldiging	€ 13.643,84	€ 39.883,77		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt		
Gegevens 2016	nvt	nvt	dhr D Olthof	dhr W Foppen
Aanvang en einde functievervulling in 2016			1/1-13/10	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)			1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen			€ 140.853,00	€ 166.496,00
Beloningen betaalbaar op termijn			€ 8.459,00	€ 10.817,00
Totaal bezoldiging 2016			€ 149.312,00	€ 177.313,00

Toelichting:

De topfunctionarissen Olthof en Foppen overschrijden de WNT norm in 2016, zij maken echter gebruik van het geldend overgangsrecht.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12

bedragen x € 1	Mevrouw S de Jager		De Heer G de Greef	
Funcctiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur		Lid Raad van Bestuur	
Kalenderjaar	2017	2016	2017	2016
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1/1 - 31/08	12-09-2016 - 31-12-2016	1-6-2017 - 31-12-2017	nvt
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8	4	7	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief dat geldt voor het kalenderjaar	€ 176,00	€ 175,00	€ 176,00	€ 175,00
Individueel toepasselijk maximum voor de betreffende periode	€ 160.000,00	€ 96.000,00	€ 165.500,00	€ -
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€	256.000,00	€	165.500,00
Bezoldiging				
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	ja	ja	ja	nvt
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 138.105,00	€ 70.000,00	€ 96.749,20	€ -
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€	208.105,00	€	96.749,20
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€	-	€	-
Totaal bezoldiging	€	208.105,00	€	96.749,20
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		nvt		nvt

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	mevr CPM Teunissen	dhr EJ Wiebes	dhr P Koburg	dhr JA de Ruiter
Funcctiegegevens	Voorzitter	lid audit comm	lid audit comm	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 15.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 10.000
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal	€ 15.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 10.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 24.900	€ 16.600	€ 16.600	€ 16.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging	€ 15.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 10.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 15.000,00	€ 13.000,00	€ 13.000,00	€ 10.000,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2016	€ 15.000,00	€ 13.000,00	€ 13.000,00	€ 10.000,00

bedragen x € 1	dhr RCA de Veen	mevr MAJ Kunst	mevr MAG van Frissen	AG Coumars	C Bongers
Functiegegevens	lid	lid	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 1/10		
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 10.000	€ 10.000	€ 7.500		
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -		
<i>Subtotaal</i>	€ 10.000	€ 10.000	€ 7.500		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 16.600	€ 16.600	€ 12.416		
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -		
Totaal bezoldiging	€ 10.000	€ 10.000	€ 7.500		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt		
Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/7 - 31/12	1/7 - 31/12	1/1 - 6/06	1/1 - 16/06
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 10.371,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 4.318,00	€ 4.583,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2016	€ 10.371,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 4.318,00	€ 4.583,00

21. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt verdeeld:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
1 Controle van de jaarrekening	99.734	90.750
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	50.820	42.350
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	0
Totaal honoraria accountant	<u><u>150.554</u></u>	<u><u>133.100</u></u>

Toelichting:

Bovengenoemd honorarium heeft betrekking op de kosten van de huidige accountant.

22. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 20.

5.1.9 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting IrisZorg heeft de jaarrekening 2017 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 30-mei-2018.

De raad van toezicht van de Stichting IrisZorg heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 30-mei-2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voor gedaan.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Raad van Bestuur

W.G.
M.J. Verschuure
Voorzitter raad van bestuur

W.G.
J.T.G. de Greef
lid raad van bestuur

Raad van Toezicht

W.G.
C.P.M. Teunissen
Voorzitter raad van toezicht

W.G.
M.A.J. Kunst
lid raad van toezicht

W.G.
E.J. Wiebes
lid raad van toezicht

W.G.
M. van Natter
lid raad van toezicht

W.G.
R. Bosveld
lid raad van toezicht

In 2017 zijn de volgende toezichthouders afgetreden

M.A.G. van Frissen	per 01-10-2017
P. Koburg	per 31-12-2017
R.C.A. de Veen	per 31-12-2017
J.A. de Ruiter	per 31-12-2017

Per 01-01-2018 zijn de volgende toezichthouders benoemd

M. van Natter
R. Bosveld

5.2 OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur van Stichting IrisZorg

A. Verklaring over de in het verslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben opdracht gekregen de jaarrekening 2017 van Stichting IrisZorg te Arnhem te controleren. Naar ons oordeel geeft de in dit verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting IrisZorg per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Regeling verslaggeving WTZi en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de resultatenrekening over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting IrisZorg zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Regeling verslaggeving WTZi vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens, in overeenstemming met Regeling verslaggeving WTZi.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling verslaggeving WTZi en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 30 mei 2018
Q-Concepts Accountancy B.V.

Origineel getekend door

drs. W.M.H. van Zutphen RA

Bijlage bij de jaarrekening - aanvullende toelichting eigen vermogen

Onder de algemene reserve zijn de frictiekosten verwerkt die IrisZorg de afgelopen jaren heeft geleden als gevolg van scherpere tarifiering en aanvullende eisen vanuit de zorgverzekeraars alsmede de terugval in opbrengsten na de overgang van de AWBZ naar de WMO. De totale frictie kosten bedroegen € 12,6 miljoen. Deze zijn naar aandeel in de opbrengsten verdeeld naar de zorgverzekeraars en gemeenten. Voor de zorgverzekeraar betreft dit een bedrag van € 6,0 miljoen en voor de gemeenten € 6,6 miljoen. De bedragen voor de zorgverzekeraars zijn vervolgens verdeeld op basis van de gerealiseerde opbrengsten (jaar). Voor de gemeente is als verdeelsleutel gehanteerd de terugval in opbrengsten van AWBZ (2014) naar WMO (totale teruggang 2015 en 2016).